

Potrzeby i zdrowie Seniorów podczas pandemii COVID-19

Badanie przeprowadzone przez Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej
na zlecenie programu społecznego Adamed dla Seniora

Informacje o badaniu „Potrzeby i zdrowie Seniorów podczas pandemii COVID-19”

Badanie przeprowadzono w formie ankiet internetowych z pytaniami jednokrotnego wyboru oraz z pytaniami otwartymi.

Badanie miało na celu poznanie opinii osób starszych na temat dostępu do opieki zdrowotnej oraz ich potrzeb w różnych dziedzinach życia.

Badanie zostało przeprowadzone w I Q 2021 roku metodą CAWI.

Ankietowani według miejsca zamieszkania:

- Wieś – 19,1%
- Miasto od 15 do 50 tys. mieszkańców – 35,6%
- Miasto od 50 do 100 tys. mieszkańców – 13,7%
- Miasto od 100 do 500 tys. mieszkańców – 20,2%
- Miasto powyżej 500 tys. – 11,3%

W badaniu wzięło udział 1 147 osób

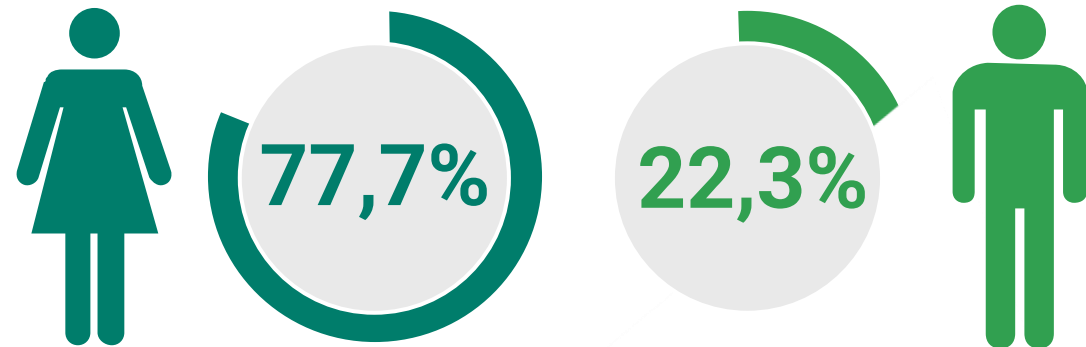
Informacje o badaniu „Potrzeby i zdrowie Seniorów podczas pandemii COVID-19”

W ankiecie wyróżniono 5 grup wiekowych:

- 60-65 lat 25,3%
- 66-70 lat 33,7%
- 71-75 lat 27,5%
- 76-80 lat 8,9%
- 81 lat i więcej 4,5%

Ankietowani według płci:

- Kobiety 77,7%
- Mężczyźni 22,3%

PODSUMOWANIE BADANIA

Podsumowanie badania

Z przeprowadzonych ankiet wynika, że:

- ✓ Polscy seniorzy mają problem z dostępem do tradycyjnej, stacjonarnej opieki medycznej (szczególnie do lekarzy specjalistów).
- ✓ Osoby starsze nie mają problemu z korzystaniem z e-recept.
- ✓ Pandemia COVID-19 ma coraz gorszy wpływ na kondycję psychiczną osób starszych.

Podsumowanie badania – c.d.

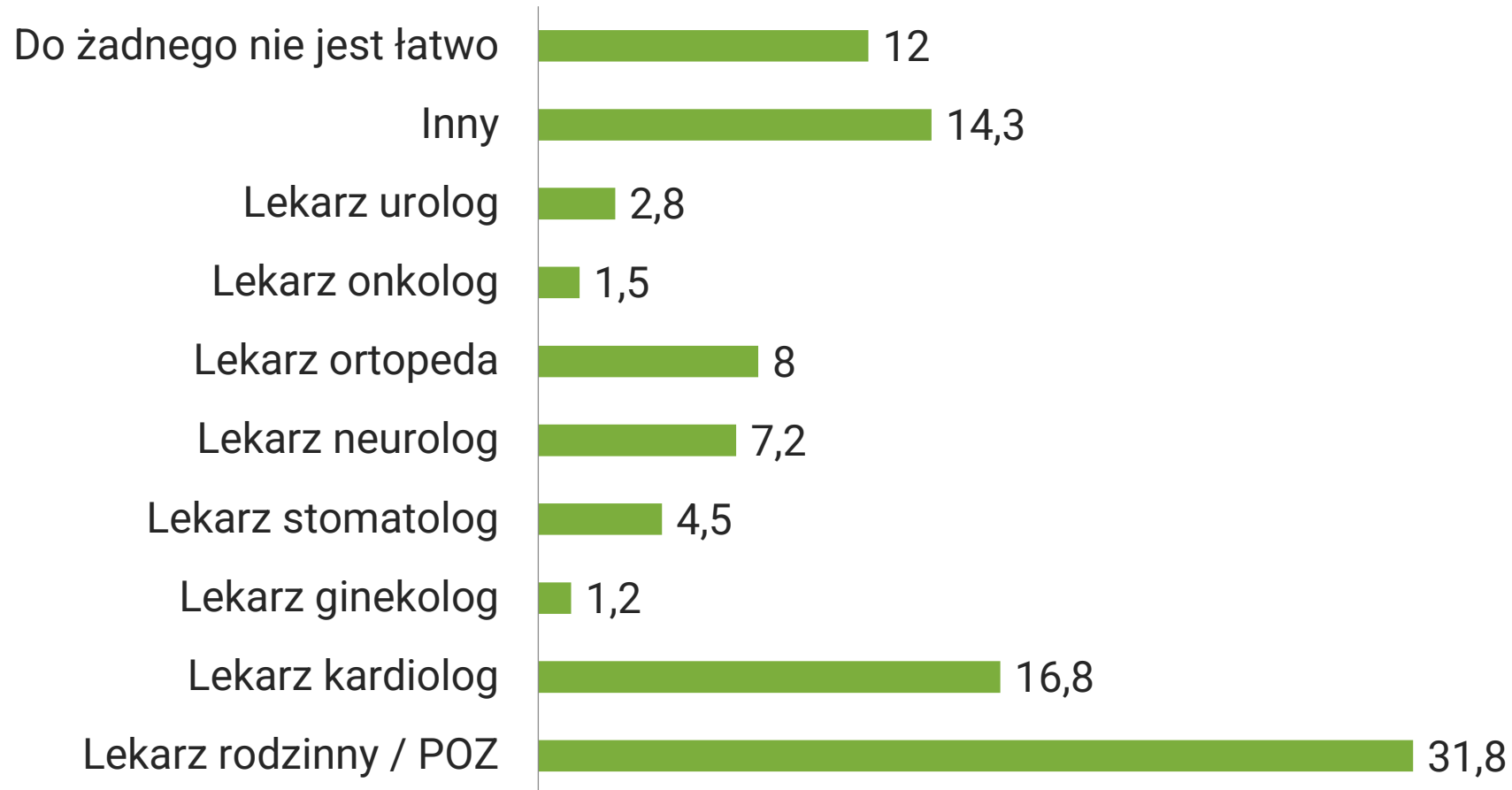
Z przeprowadzonych ankiet wynika, że polscy seniorzy:

- ✓ Szczególnie mocno odczuwają brak zajęć na UTW i w klubach seniora.
- ✓ Chcą uczestniczyć w szkoleniach z zakresu obsługi komputera i poruszania się w Internecie.
- ✓ Potrzebują jednej zbiorczej informacji o infoliniach, miejscach udzielających pomocy, przysługujących im ulgach.

SZCZEGÓŁOWE WYNIKI BADANIA

Do których z wymienionych lekarzy najtrudniej się Pani/Panu umówić na tradycyjną wizytę w gabinecie (nie na teleporadę)?

Blisko połowa ankietowanych ma problem w umówieniu się na tradycyjną wizytę w gabinecie, niezależnie od specjalizacji danego lekarza.

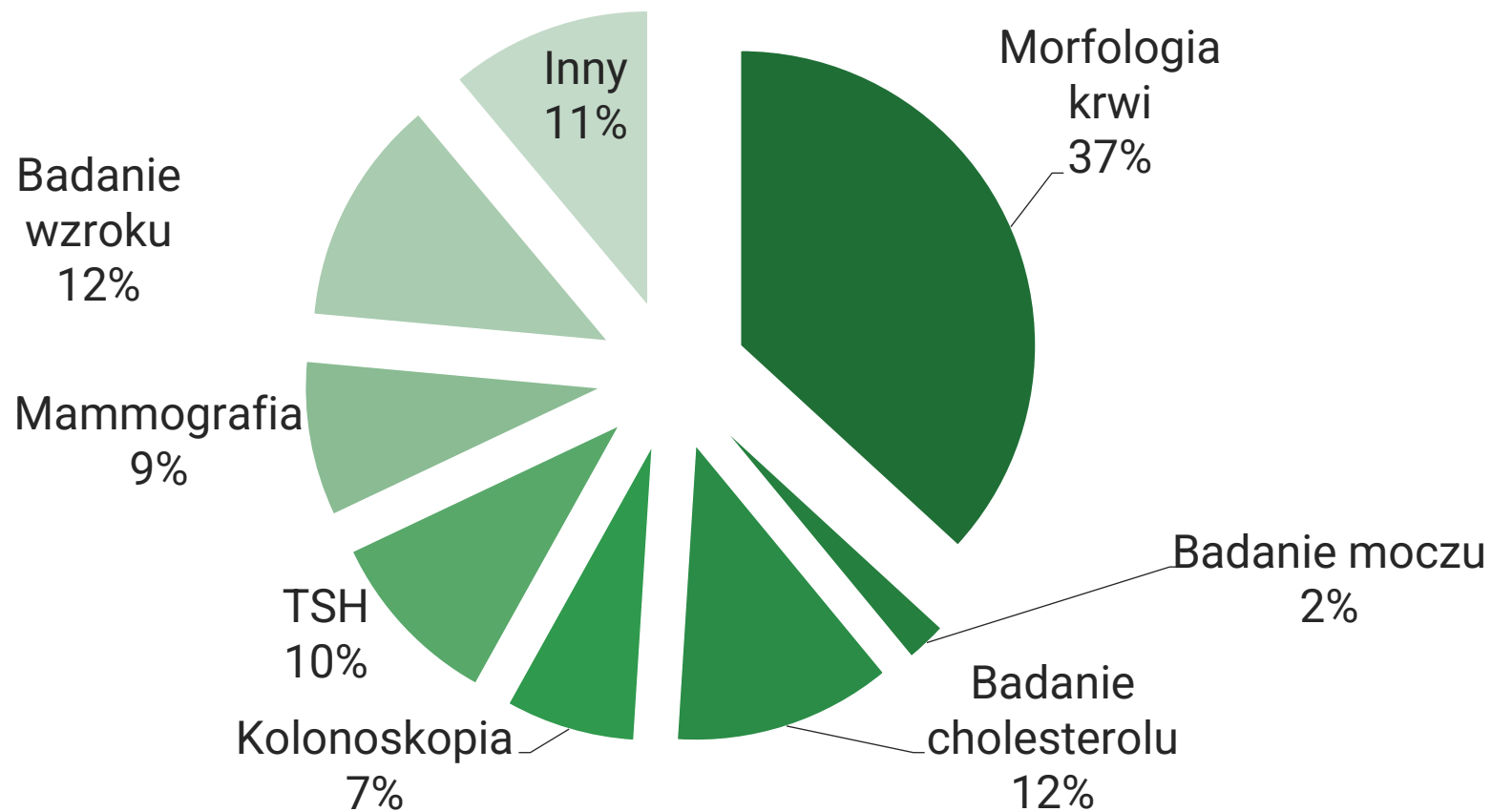
W przypadku takich specjalistów, jak np. ginekolog, neurolog, dentysta, gdzie możliwość przeprowadzenia e-wizyty jest ograniczona, głównym problemem są odległe terminy.

1/3 ankietowanych seniorów wskazuje, że ma trudności w dostaniu się na tradycyjną wizytę nawet do podstawowego lekarza rodzinnego/POZ.

E-wizyty nie są w stanie w pełni zastąpić wizyt stacjonarnych z uwagi na możliwość przeoczenia istotnych dolegliwości. Seniorzy mają większe zaufanie do bezpośredniego kontaktu z lekarzem.

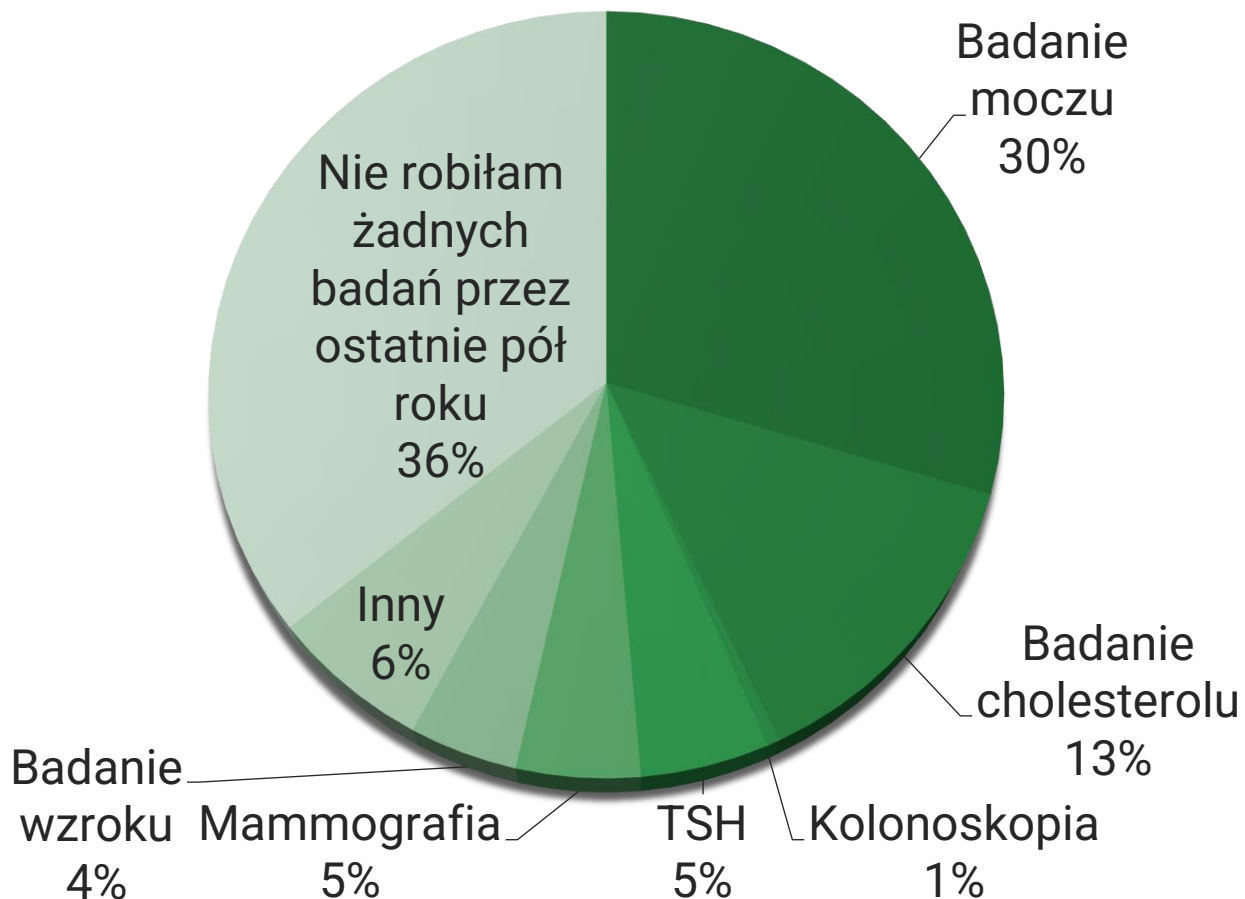

Które z następujących badań uważa Pani/Pan dla siebie za najważniejsze?

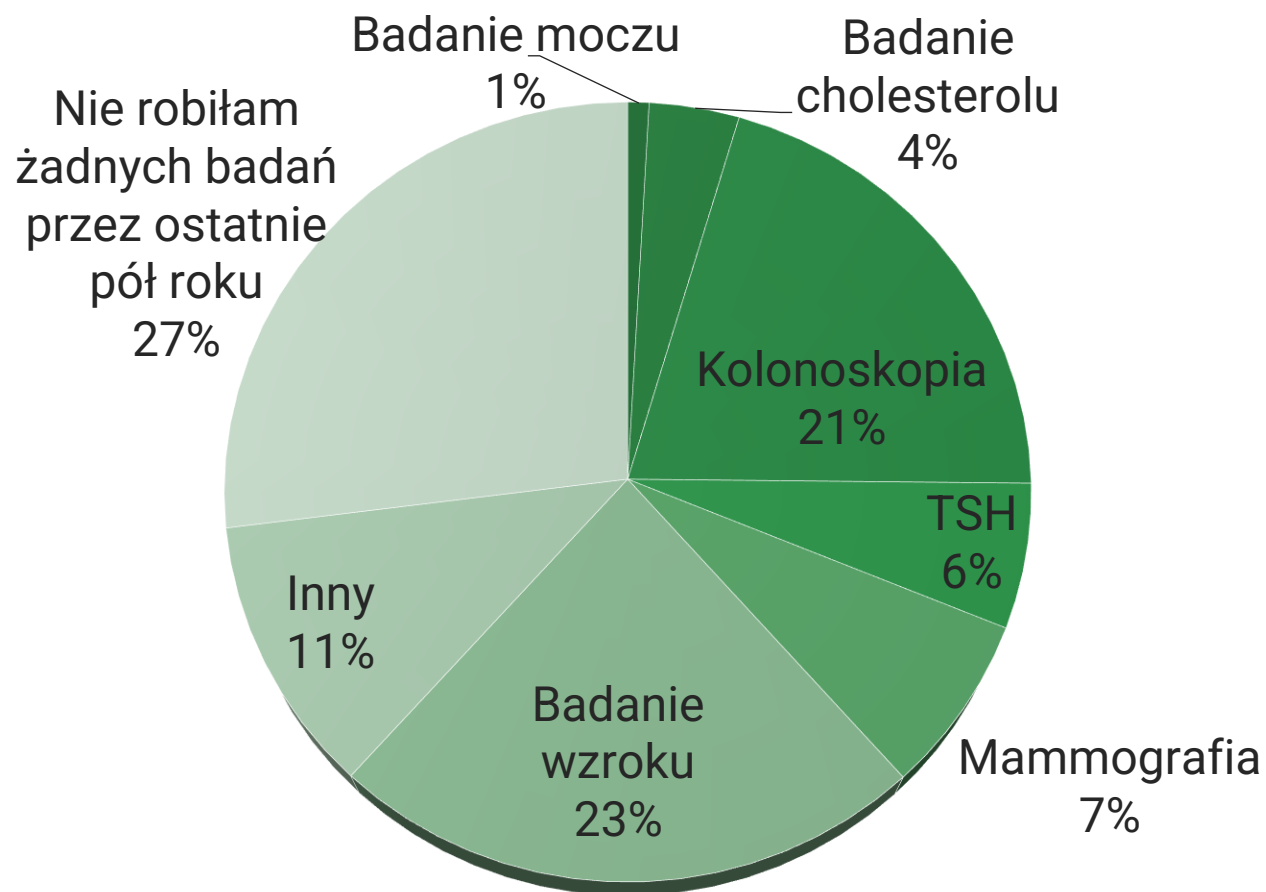

Które z wymienionych badań jest Pani/Panu najłatwiej wykonać (krótkie terminy oczekiwania, niski lub zerowy koszt):

**Ponad 1/3
ankietowanych
z powodu utrudnionego
dostępu nie wykonała
żadnych badań przez
ostatnie pół roku.**

Które z wymienionych badań jest najtrudniejsze w wykonaniu (odległe terminy oczekiwania, brak dostępu, wysoki koszt)? Proszę wskazać maksymalnie 3.

Ankietowani jako obecnie najtrudniejsze do wykonania wskazali takie badania jak kolonoskopia, mammografia czy badanie wzroku.

Opóźnienie w ich wykonaniu może mieć znaczny wpływ na późniejsze możliwości leczenia ewentualnych chorób i ogólną kondycję zdrowotną seniorów.

36%

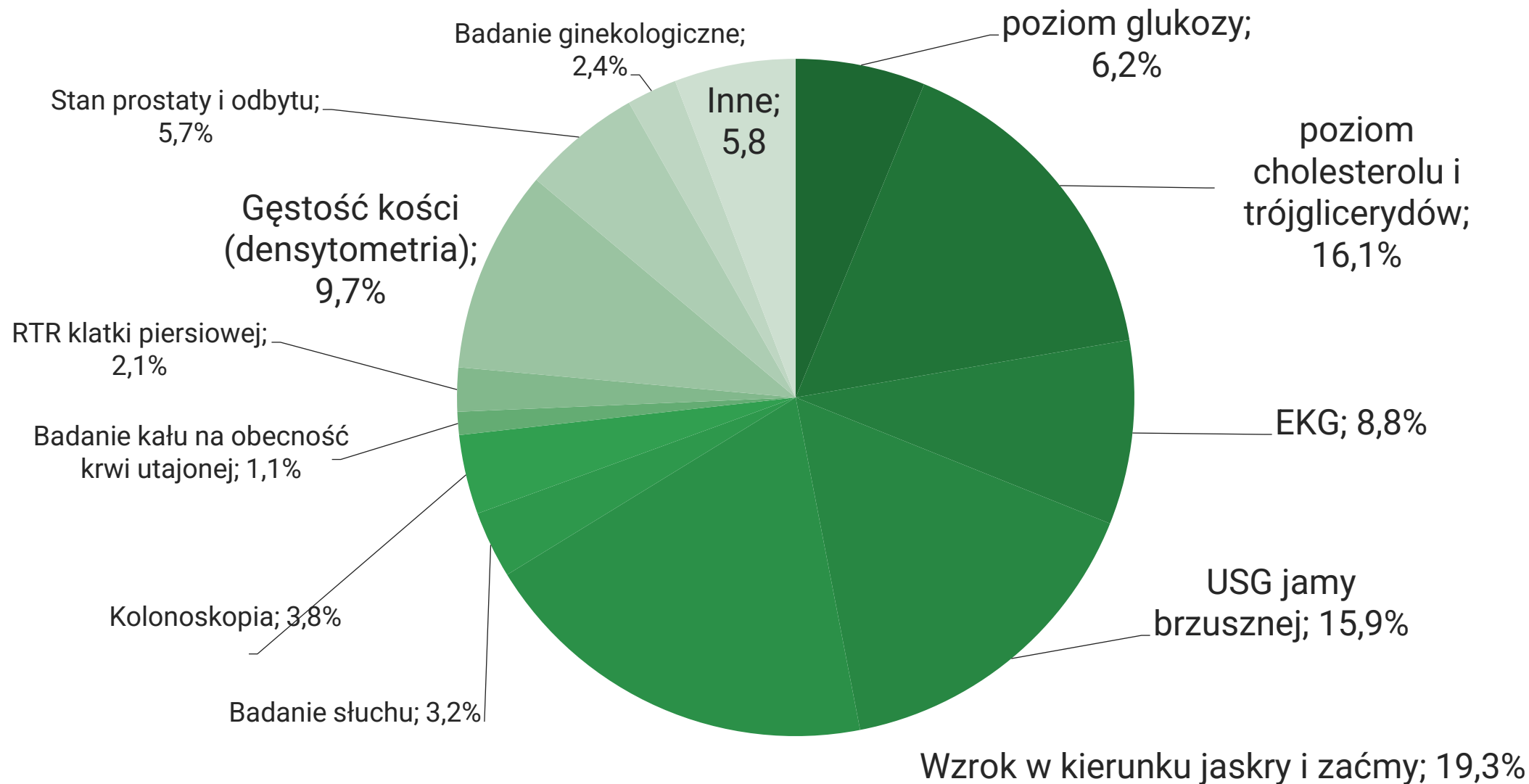
Aż 36% ankietowanych z powodu utrudnionego dostępu
nie wykonało żadnych badań kontrolnych
przez ostatnie pół roku.

Kolejne 30% wykonało jedynie podstawowe
badanie moczu, które jest najłatwiej dostępne,
ale zostało przez seniorów wskazane jako
najmniej dla nich istotne.

30%

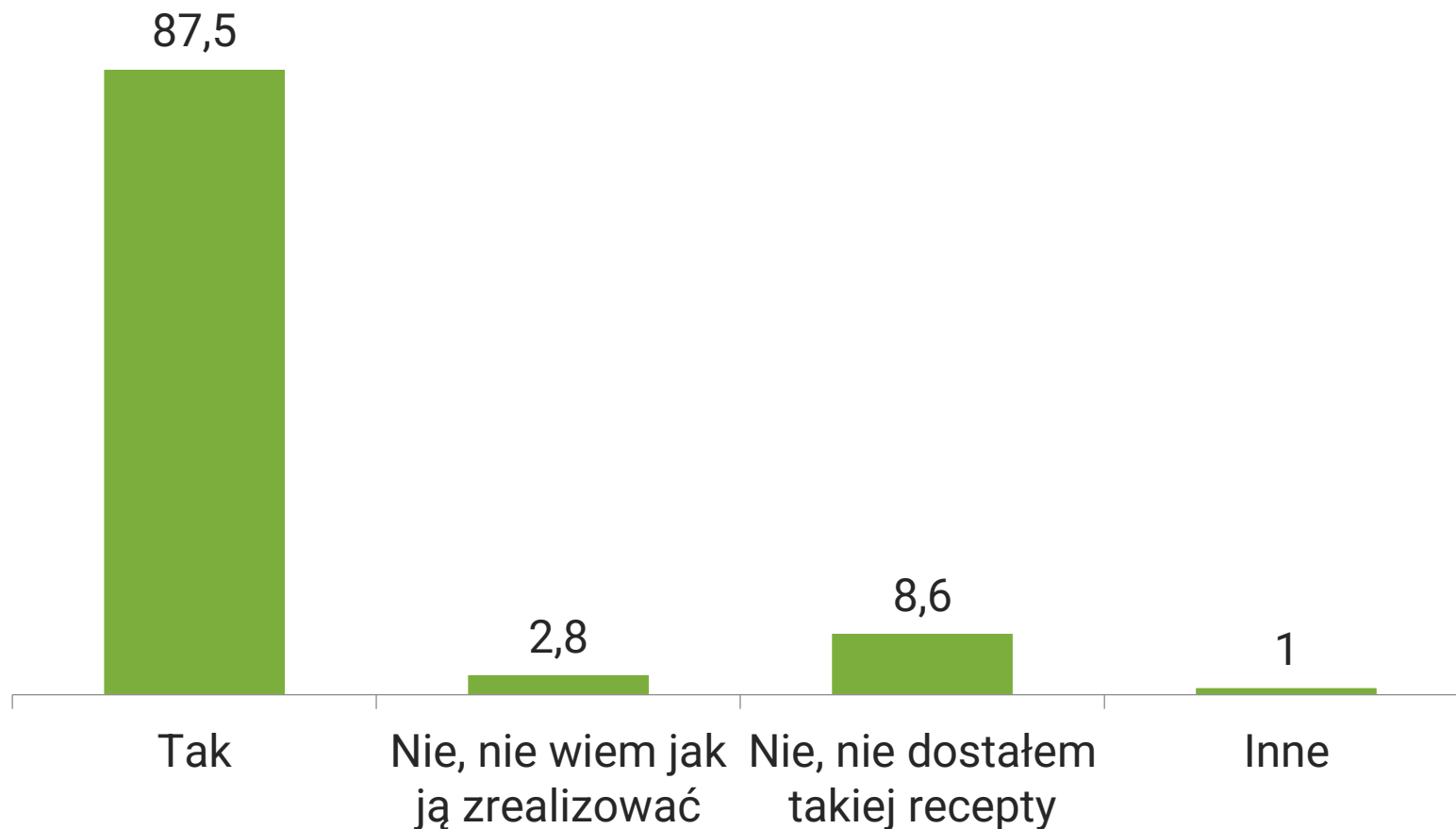
Z jakich badań profilaktycznych/kontrolnych osoby starsze, według Pani/Pana, chciałyby częściej korzystać?

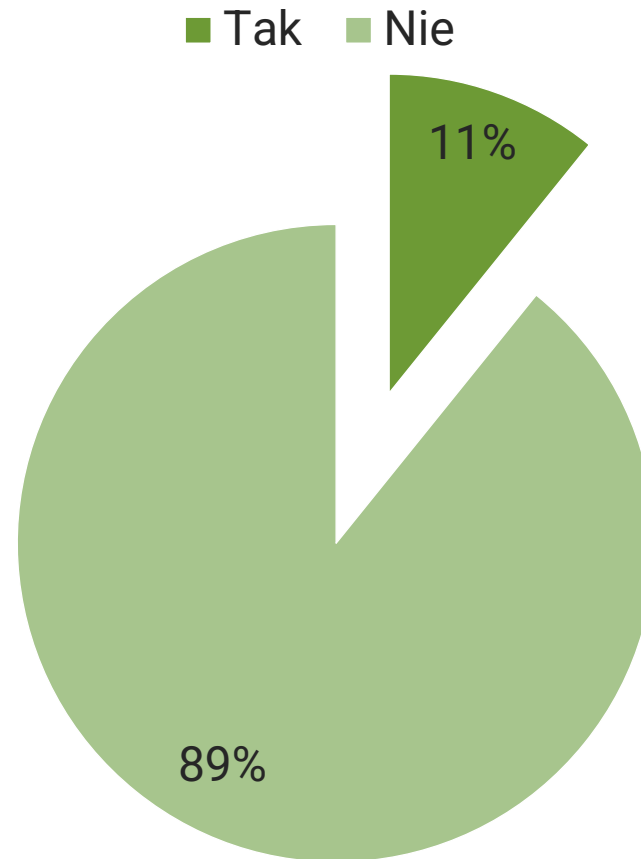
Czy korzystał/a Pan/Pani już z E-recepty?

Blisko 90%
ankietowanych miało
okazję skorzystać
z e-recepty.

Jedynie niewielki
odsetek nie wykorzystał
otrzymanej e-recepty
z powodu braku wiedzy
na temat sposobu jej
realizacji.

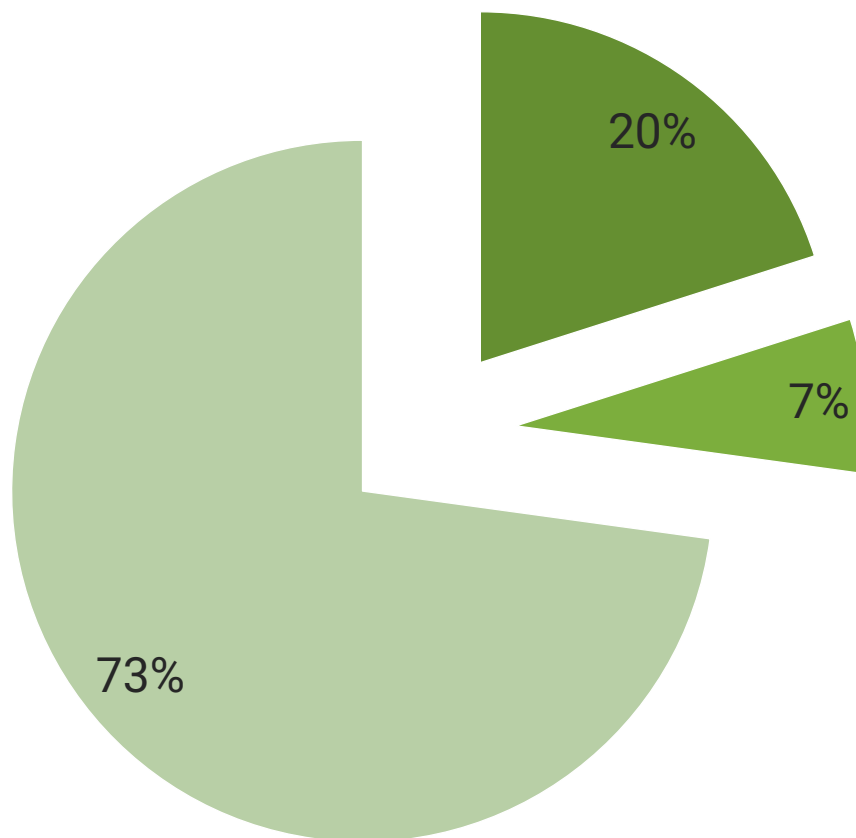
Czy potrzebuje Pani/Pan przeszkolenia w zakresie korzystania z e-recept?

Zdecydowana większość seniorów deklaruje, że dobrze radzi sobie w korzystaniu z e-recept.

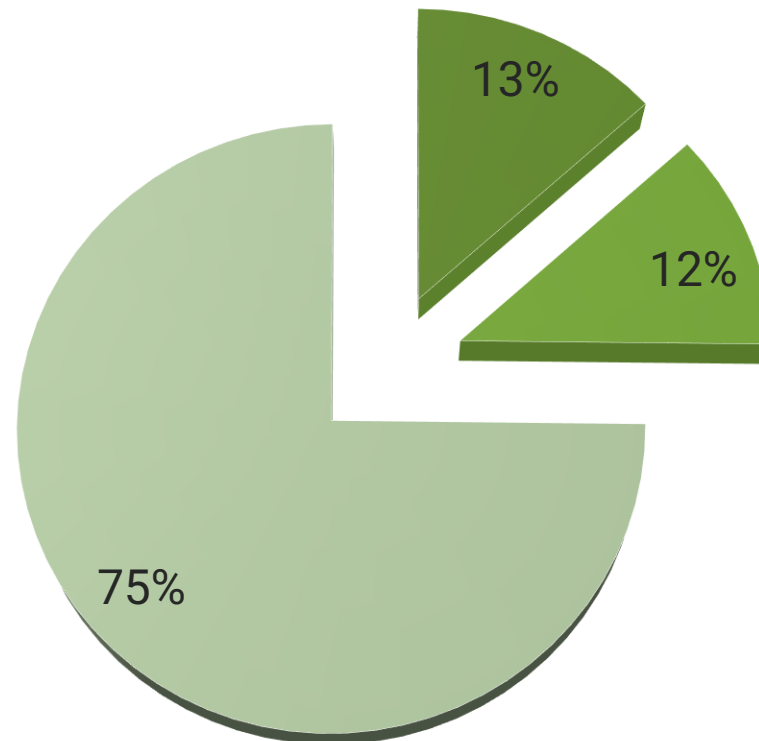
Czy wie Pan/Pani, że przysługują Panu/Pani bezpłatne leki w ramach projektu Ministerstwa Zdrowia - Leki 75+ (Lista S)?

■ Tak ■ Nie ■ Nie dotyczy (jestem osobą poniżej 75 r.ż.)

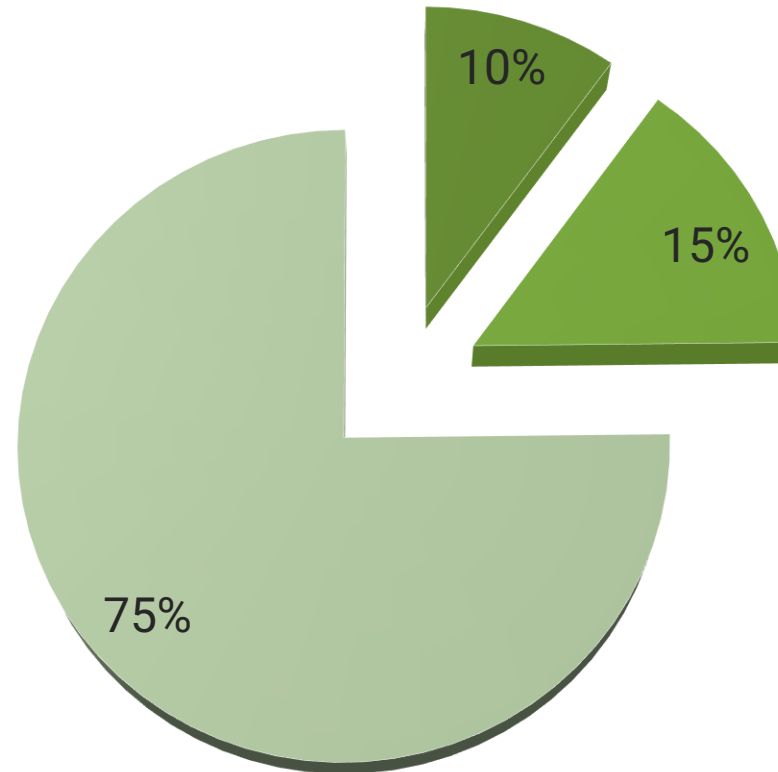
Czy wie Pan/Pani na jakich zasadach może Pani otrzymać bezpłatne leki (w ramach projektu Leki 75+)?

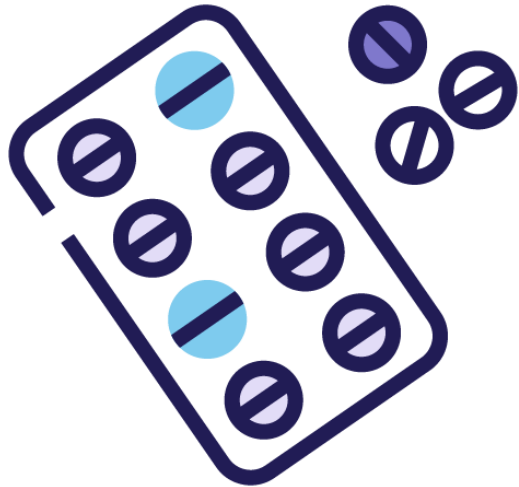
■ Tak   ■ Nie   ■ Nie dotyczy (jestem osobą poniżej 75 r.ż.)

Czy korzysta Pan/Pani z bezpłatnych leków (w ramach projektu Leki 75+)?

■ Tak   ■ Nie   ■ Nie dotyczy (jestem osobą poniżej 75 r.ż.)

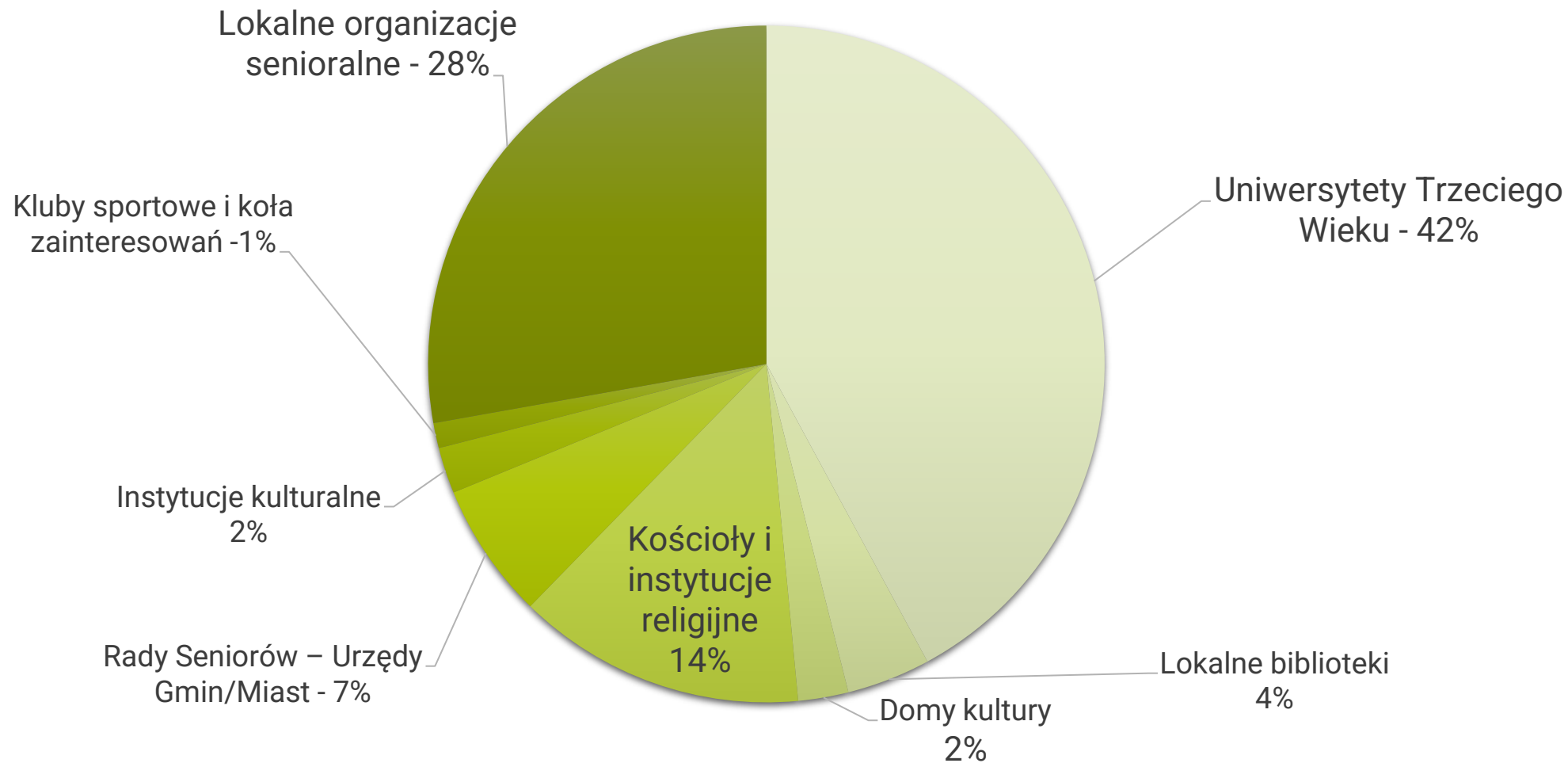

Większość ankietowanych powyżej 75 r.ż. zdaje sobie sprawę z tego, że w ramach projektu Leky 75+ przysługują im darmowe leki, jednak **nie wszyscy wiedzą na jakich zasadach mogą je otrzymać.**

Niespełna połowa ankietowanych powyżej 75 r.ż. **korzysta z darmowych leków** w ramach projektu Leky 75+. Wynika to w dużej mierze z ograniczonej listy leków, podlegających całkowitej refundacji.

Które podmioty według Pani/Pana najskuteczniej docierają do Seniorów?

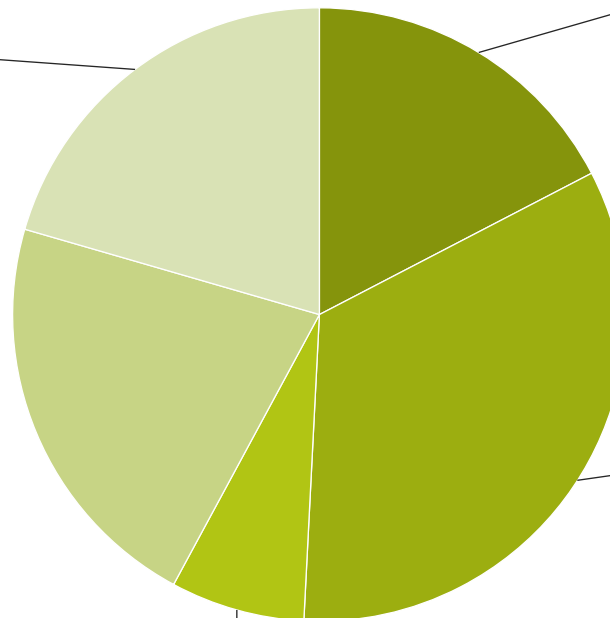
Jakich form wsparcia (poza rodziną i bliskimi) najbardziej potrzebują dziś osoby w wieku emerytalnym (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź):

Pandemia sprawiła, że seniorzy znaleźli się w szczególnie trudnej sytuacji.

Ograniczenia z nią związane spowodowały trudności w dostępie do specjalisty-cznej opieki medycznej (70,4%), utratę zajęć, na które uczęszczali w wolnym czasie, a także potrzebę dostosowania się do rzeczywistości niemal w całości przeniesionej do Internetu.

Informacji, gdzie i co mogę znaleźć (wykazy infolinii, ważnych miejsc, ulg i uprawnień z uwagi na...

Zorganizowania wolnego czasu w bezpieczny sposób; 45,5

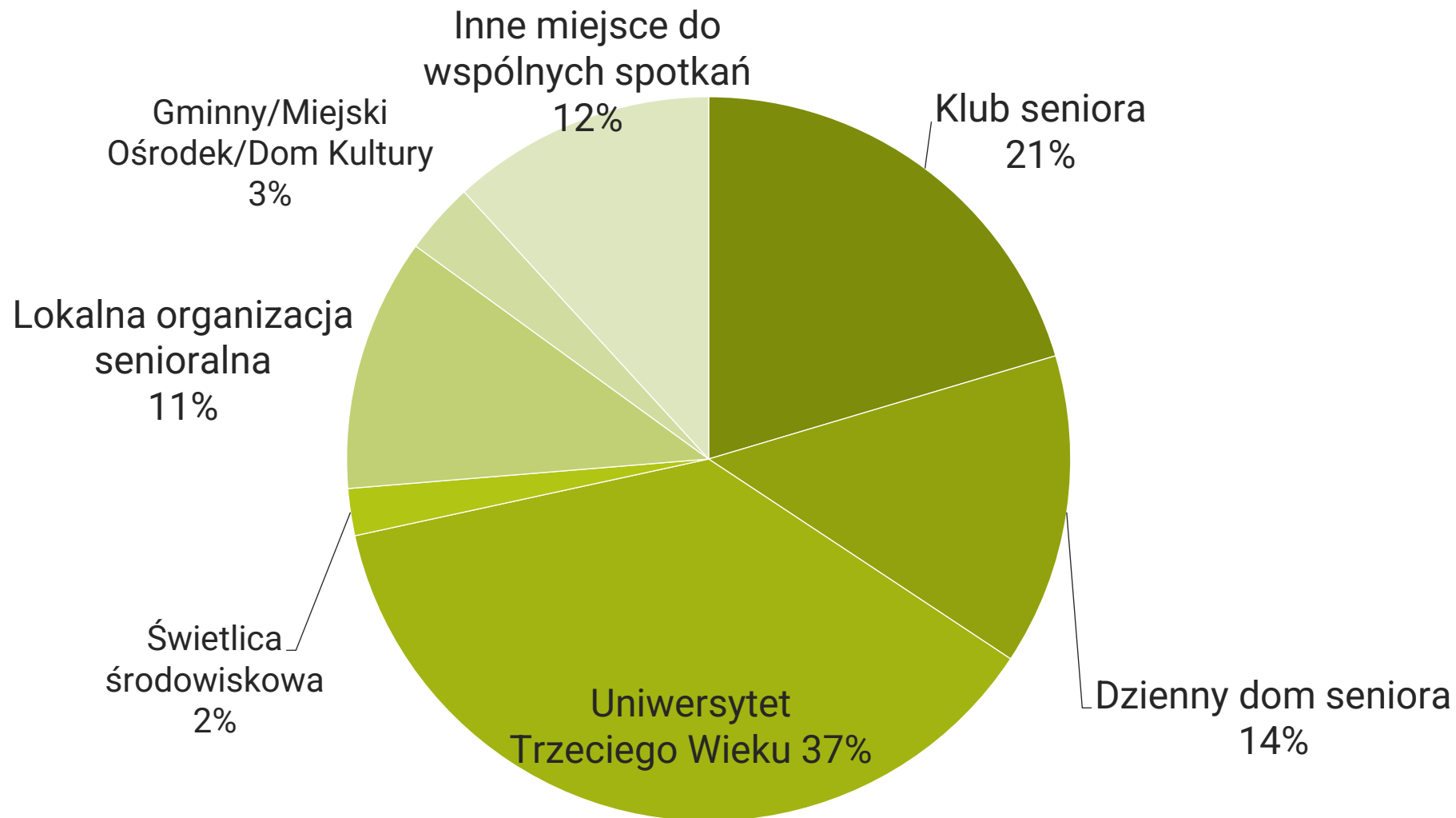

Pomoc w nauce obsługi smartfona i korzystania z...

Dostęp do lekarzy specjalistów; 70,4%

Dostęp do pomocy psychologicznej; 14,9

Z jakich miejsc i form integracji osoby dojrzałe korzystałyby najchętniej, gdyby mogły?

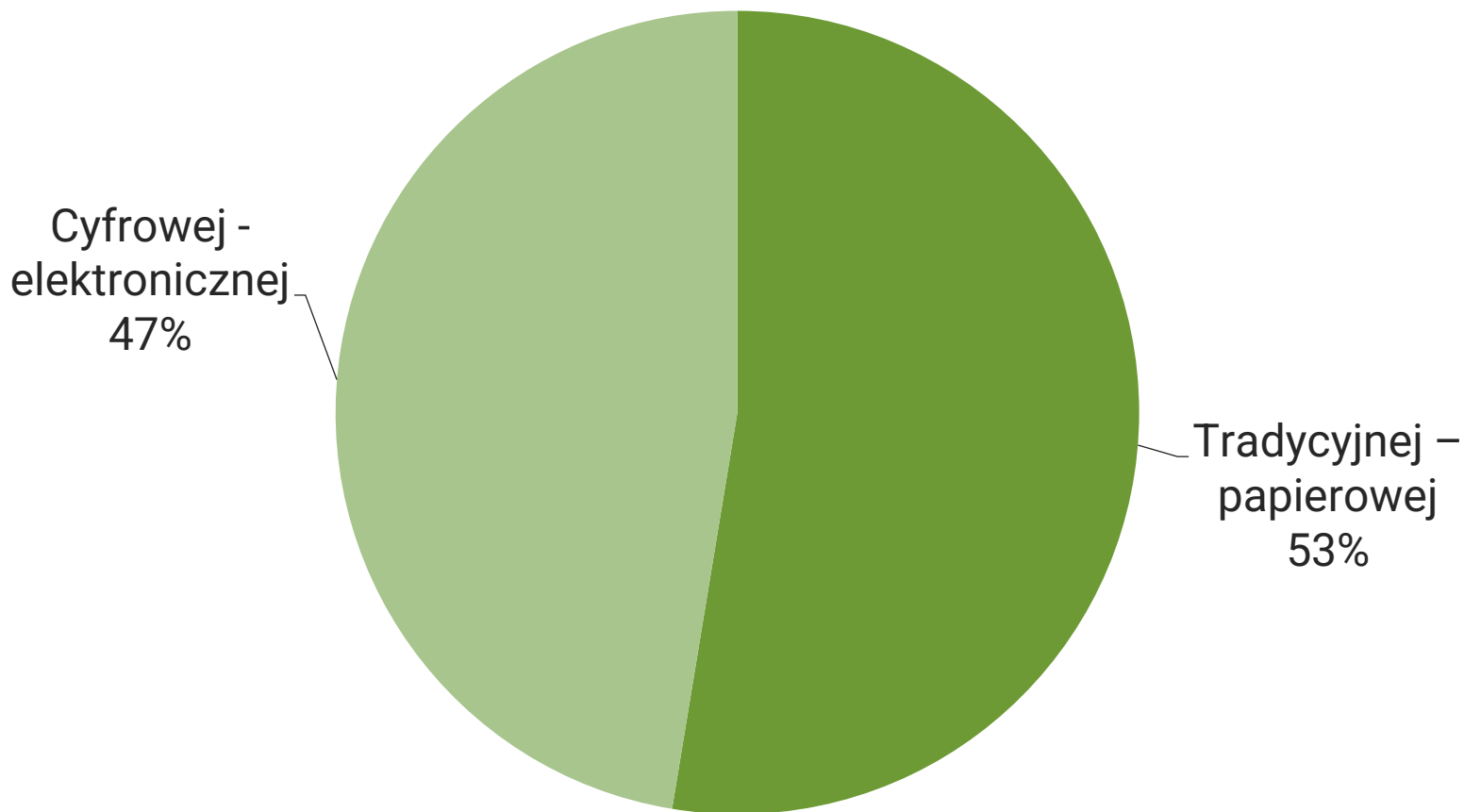
Wśród instytucji skierowanych do seniorów, ankietowani największym zaufaniem darzą Uniwersytety Trzeciego Wieku oraz lokalne organizacje senioralne/kluby seniora. Wskazują je jako pewne źródło informacji.

Przed wprowadzeniem pandemicznych ograniczeń, stacjonarne zajęcia w klubach seniora oraz UTW były istotną częścią aktywności osób starszych. Pozwalały one na kreatywne spędzanie czasu oraz spotkania ze znajomymi.

Obecnie brak tych zajęć ma niekorzystny wpływ na kondycję psychiczną seniorów, którzy często mają problem z zagospodarowaniem dużej ilości wolnego czasu. Dodatkowo brak dotychczasowych kontaktów społecznych potęguje poczucie osamotnienia, prowadzi do apatii, a nawet stanów depresyjnych.

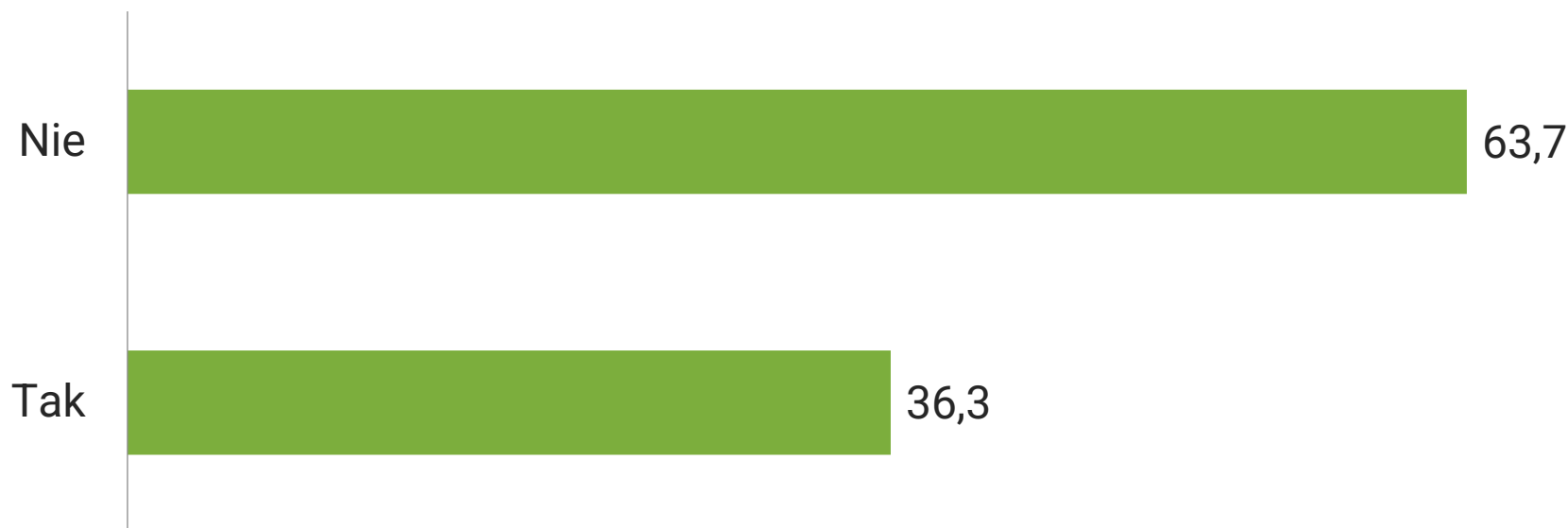

W dzisiejszych czasach chętniej korzystałaby Pani/korzystałby Pan z materiałów edukacyjnych w formie:

Mimo wszechobecnej cyfryzacji, **ponad połowa** ankietowanych seniorów deklaruje, że bliższa jest im tradycyjna, **papierowa forma** dystrybucji materiałów edukacyjnych lub informacyjnych.

Czy potrzebuje Pan/Pani szkoleń z zakresu obsługi komputera i poruszania się w Internecie, komunikatorów?

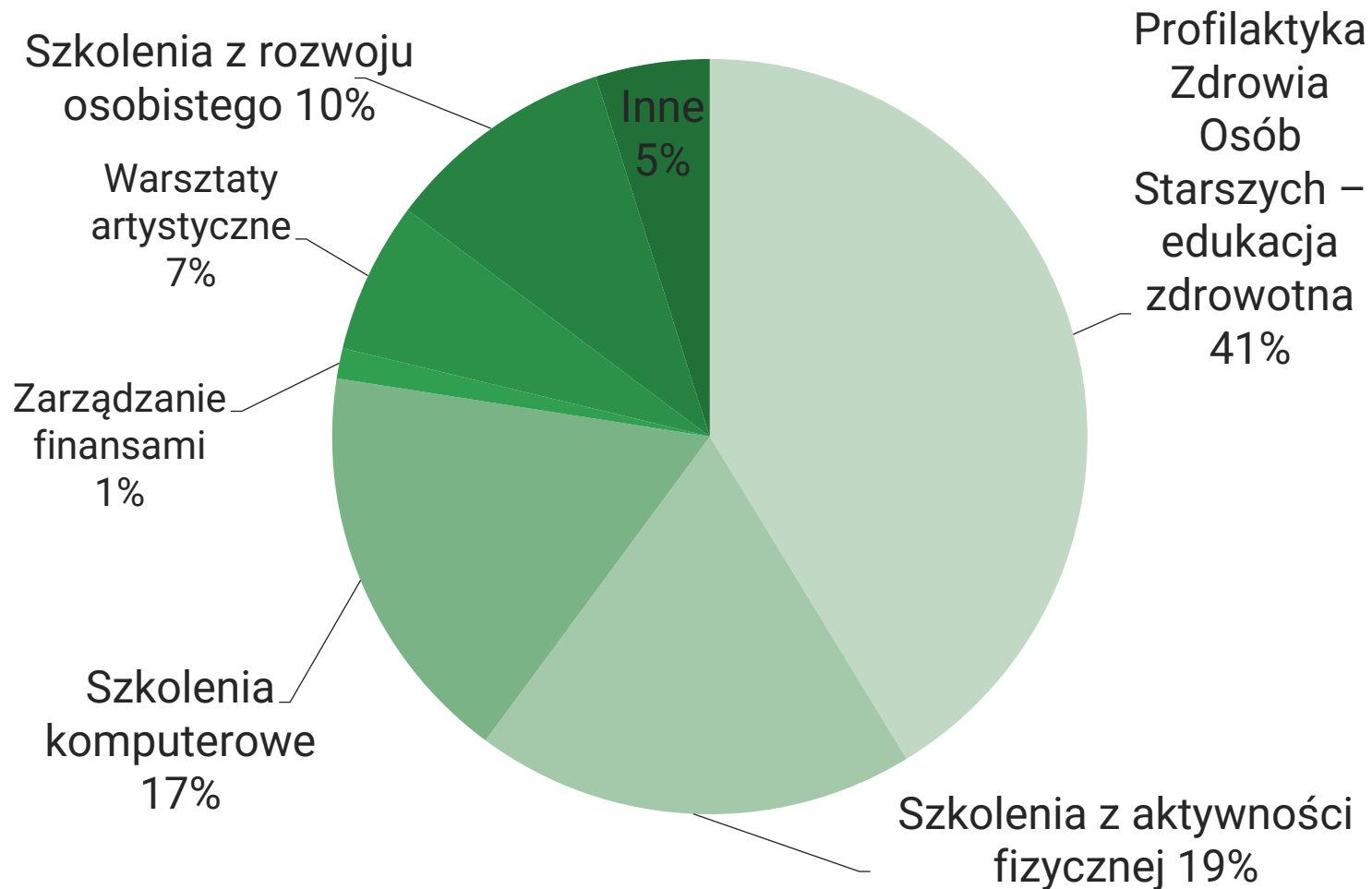
Ponad 1/3 seniorów sygnalizuje **potrzebę** uczestniczenia w szkoleniach z zakresu **edukacji cyfrowej**. Teraz, kiedy nasze codzienne życie niemal w całości przeniosło się do Internetu, seniorzy chcą w pełni korzystać z możliwości jakie daje dostęp do sieci.

Jakich szkoleń/wykładów potrzebują Seniorzy?

Seniorzy mocno odczuwają brak zajęć stacjonarnych organizowanych przez Uniwersytety Trzeciego Wieku oraz Kluby Seniora. Poza edukacją, były one okazją do spotkań towarzyskich i wyjścia z domu.

Jako szczególnie potrzebne ankietowani wskazują zajęcia z profilaktyki zdrowotnej, która ma bezpośredni związek z problemem dostępu do lekarzy.

Samodzielna troska o własne zdrowie i utrzymywanie dobrej kondycji fizycznej są obecnie wyjątkowo ważne.

W jaki sposób najlepiej docierać z informacjami do Seniorów, którzy nie korzystają z komputera? Proszę wymienić/opisać.

Wśród odpowiedzi ankietowanych najczęściej pojawiały się:

ULOTKI, PLAKATY

PRASA LOKALNA,
GAZETY SENIORALNE

KONTAKT
TELEFONICZNY

TELEWIZJA,
RADIO

W obecnym czasie ograniczonych kontaktów społecznych w dotarciu do seniorów należy szukać rozwiązań, które nie wymagają bezpośredniego spotkania z drugim człowiekiem.

Proszę opisać, jak się Pani/Pan czuje teraz w porównaniu z czasami sprzed pandemii.

Wypowiedzi ankietowanych seniorów:

Jestem zdana na siebie i czasem sąsiadów. Niestety w mojej kamienicy jest wiele osób w moim wieku w podobnej sytuacji.

Jestem osobą samotną i brakuje mi zajęć w Klubie Seniora oraz na Uniwersytecie III wieku.

Jestem bardzo przybita psychicznie, jak większość Seniorów.

Ograniczona. Brak możliwości korzystania z kontaktów odbija się negatywnie na samopoczuciu. Brak bezpośredniego kontaktu z lekarzem wzmaga poczucie strachu o własne zdrowie. Teraz dolegliwości nie raz są pozostawione bez diagnozy. Mam poczucie że rosną problemy zdrowotne ludzi niemające nic wspólnego z COVID.

Trochę gorzej, ponieważ wszystkie zajęcia edukacyjne i rozwojowe, na które uczęszczałem w okresie pandemii, zostały odwołane.

Proszę opisać, jak się Pani/Pan czuje teraz w porównaniu z czasami sprzed pandemii.

Czuję się samotna, opuszczona a informacje o śmierci bliskich i obcych w związku z COVID-19, wywołują we mnie uczucie strachu i niepewności. Chcę o tym nie myśleć i znów móc się spotykać z innymi ludźmi, chcę aby ludzie znowu mogli wspólnie spędzać czas.

Dużo gorzej, zarówno fizycznie jak psychicznie. Oczekuję na wiele zabiegów prozdrowotnych, które z uwagi na pandemię zostały odwołane lub przełożone.

Niezbyt dobrze: ograniczony kontakt z przyjaciółmi, brak zajęć na UTW, mała aktywność rekreacyjna nie sprzyja dobremu samopoczuciu a wręcz prowadzi do stanów depresyjnych.

Bezsilna wobec służby zdrowia, ogłupiała przez media, zakazy i nakazy.

Odpowiedzi osób biorących udział w badaniu jednoznacznie wskazują na znaczne pogorszenie w czasie pandemii zarówno ich samopoczucia jak i kondycji zdrowotnej. Zdecydowana większość seniorów sygnalizowała coraz bardziej doskwierającą samotność i ograniczenie w związku z brakiem zajęć, na które do tej pory uczęszczali. Dodatkowo niekorzystny wpływ na psychikę ma strach o własne zdrowie z powodu trudności z dostępem do lekarzy.

Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej (KIGS)

ul. Wilanowska 14 lok. 51
00 - 422 Warszawa
T: + 48 786 200 301
E-mail: biuro@kigs.org.pl

www.AdamedDlaSeniora.pl

